Inzicht in traceerbaarheid en verlies van bloedproducten in de ziekenhuizen

S.E.Matlung[1], A.R. Vijfwinkel[1], C.D. Richters[1] J.J. Zwaginga[1,2]
[1]TRIP Nationaal bureau voor hemo- en biovigilantie, [2] hematologie, Leids Universitair Medisch Centrum

Inleiding

Binnen de nieuwe Europese Substances of Human Origin (SoHO)-verordening (EU 2024/ 1938) is verlies van traceerbaarheid van SoHO een ernstig voorval. Traceerbaarheid omvat alle stappen in een keten, vanaf inzameling en verwerking tot toepassing, vernietiging of overdracht voor geneesmiddel- of ATMP-productie. Toekomstige SoHO-entiteiten moeten daarom beschikken over passende procedures om deze traceerbaarheid te waarborgen. TRIP wil graag inzicht krijgen in de wijze waarop traceerbaarheid na uitgifte door het laboratorium wordt gewaarborgd en hoe het verlies van bloed-producten, zowel binnen het laboratorium als op ziekenhuisafdelingen, momenteel wordt gemonitord.

Methode

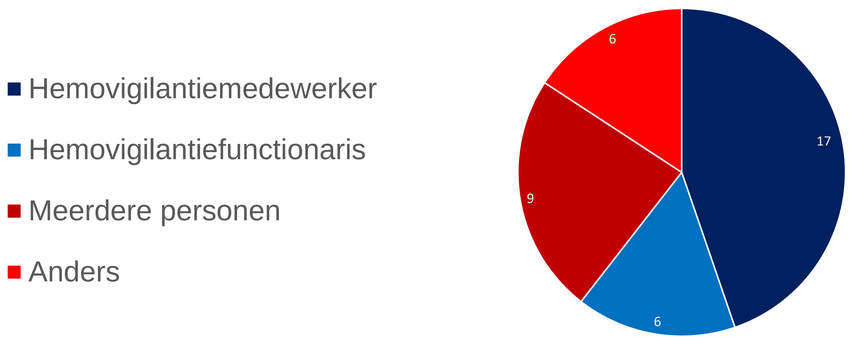
Aan TRIP-contactpersonen in alle Nederlandse Ziekenhuizen (ZH) werd eind 2025 gevraagd een online enquête in te vullen over de monitoring van traceerbaarheid, het verlies van bloedproducten en aantallen over vernietiging en teruggaan in de voorraad van bloedproducten.

Resultaten

38/81 ziekenhuizen (47%) waaronder 4 universitaire centra leverden informatie over verlies van bloedproducten en monitoring van traceerbaarheid

In deze 38 ziekenhuizen werd 54% van de landelijke erythrocytentransfusies toe-gediend in 2025: 178080 EH

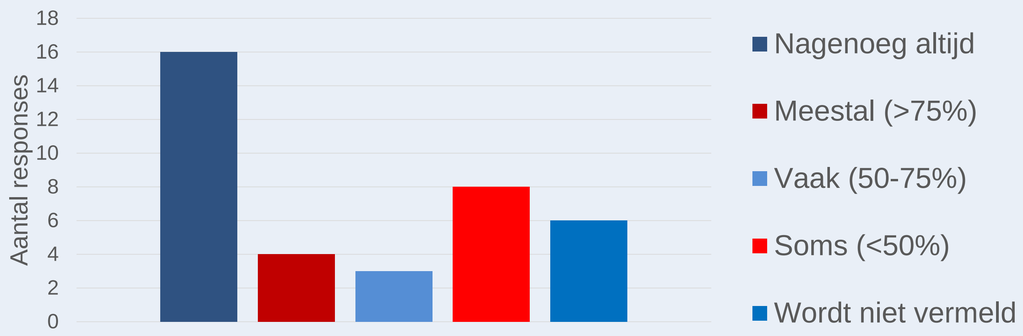
Wie houdt er bij wat er met het bloedproduct gebeurd

Verzamelen cijfers verlies bloedproducten en bespreken

Vermelding reden van een eenheid niet of niet volledig toedienen

Dit legt het laboratorium vast in het informatiesysteem na uitgifte

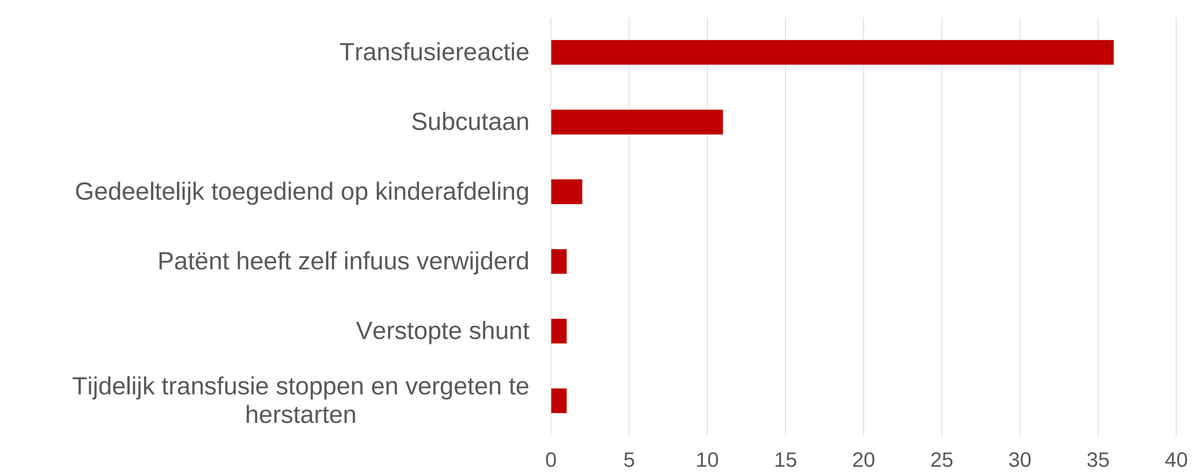
28	Niet toegediend, retour ontvangen en vernietigd
25	Geheel toegediend
23	Niet toegediend, retour ontvangen en terug in voorraad
15	Deels toegediend (deels met schatting aantal ml)
14	Niet toegediend en vernietigd op afdeling
7	Toediening verondersteld, indien zak/restant niet retour komt (binnen enkele dagen)
6	Transfusieformulier retour is bevestiging van transfusie
4	Via Cybertrack/ZIS is status van het bloedproduct te controleren door het laboratorium
1	Geregistreerd als geheel toegediend, ook indien eenheid deels is ingelopen
0	Er wordt niets vastgelegd na uitgifte door laboratorium

N.B. vastlegging per bloedproduct kan binnen ziekenhuis/ afdelingen verschillen, waardoor meerdere antwoorden mogelijk zijn

Maatregelen om verlies producten zo laag mogelijk te houden

Oorzaken voor het niet gehele toediening van bloedproducten

Oorzaken voor vernietiging van bloedproducten

Aantal	Andere redenen voor vernietigen bloedproduct
3	Problemen/complicaties bij de buizenpost (storing, verkeerde locatie)
1	Wanneer een niet regulier bloedproduct wordt besteld wordt voor een specifieke ontvanger en wordt niet toegediend en verloopt uiteindelijk in de voorraad
1	Zak gesneuveld op het laboratorium
3	Sneuvelen van infuus
2	Plasma ontdooid voor massale transfusie, die daarna niet meer gebruikt worden
3	Product wordt niet gegeven (afdeling of ambulance), maar te laat of niet geretourneerd

Conclusie

Aan de enquête hebben 47% van de ZH deelgenomen. Alle deelnemende ziekenhuizen registreren de traceerbaarheid van bloedproducten en hebben maatregelen genomen om verlies te voorkomen. De meest voorkomende redenen voor het vernietigen van bloedproducten zijn een lek geprikte zak en het verlopen van de bewaartermijn. Nagenoeg alle ZH geven aan gegevens over verlies van bloedproducten te verzamelen. Deze cijfers worden in 95% van de deelnemende ZH ook besproken en in 5% niet. De meest voorkomende redenen om een bloedproduct te vernietigen zijn een lek geprikte zak of het verlopen van de bewaartermijn. Een transfusie wordt het vaakst beëindigd als gevolg van een transfusiereactie of het subcutaan lopen van een eenheid. Deze enquête laat zien dat een groot deel van de ziekenhuizen aandacht heeft voor en bezig is met traceerbaarheid en het minimaliseren van verlies van bloedproducten.